

شناخت عادت باردهی درخت پسته

عبدالحمید شرافتی

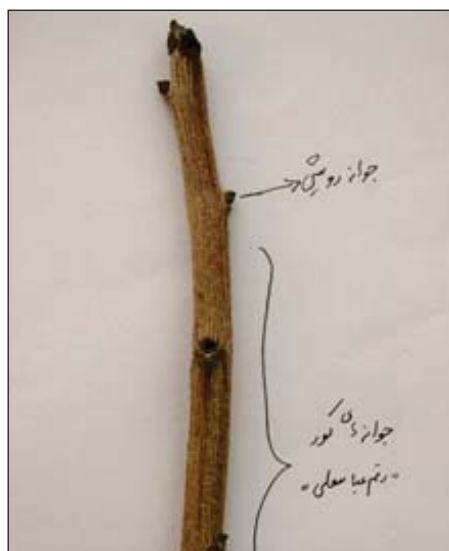
عضو هیأت علمی ایستگاه تحقیقات پسته خراسان رضوی

به طور کامل هرس شوند.

شکل ۲

در برخی از سالها شاخه هایی تولید می شود که جوانه های رویشی آنها غیر فعال بوده و قادر به تولید شاخه جانبی نیستند. تولید این شاخه ها از رقمی به رقم دیگر و از سالی به سال دیگر تغییر می کند. دلیل اصلی تولید این شاخه ها هنوز ناشناخته مانده است (شکل ۳). این قبیل شاخه ها باید در فصل زمستان و رکود درخت هرس شوند.

شکل ۳

افتد. شاخه هایی که دارای بیشترین و با کیفیت ترین جوانه گل و کمترین جوانه رویشی باشند، میزان تولید محصول را افزایش و هزینه تولید را کاهش خواهند داد. برخی از باغداران به دنبال تولید شاخه های پر رشد هستند (شکل ۱)، براساس مطالعات انجام شده با افزایش رشد رویشی شاخه انتهایی، تعداد جوانه گل افزایش پیدا نمی کند. هر چه طول شاخه سالجاری افزایش یابد، کیفیت گلدهی که عبارت است از تعداد گل های بارور شده در هر خوشه کاهش پیدا می کند. برای برقراری تعادل بین رشد رویشی و زایشی روی این قبیل شاخه ها، لازم است هرس سرشاخه زنی همه ساله انجام شود.

شکل ۱

به دلایل متعدد از جمله آبیاری بیش از حد نیاز، استفاده غیر متعارف از ترکیبات کودی محتوی ازت و ریزش برگ به دلیل خسارت آفت پسیل، زمینه فعال شدن جوانه انتهایی و تولید شاخه جدید را روی شاخه انتهایی از اواسط خرداد تا پایان شهریور فراهم می کند. این قبیل شاخه ها (رشد کاذب یا رشد تیر ماهی) نه تنها فاقد جوانه گل می باشند بلکه همچنین در بیشتر موارد جوانه رویشی فعال نیز ندارند (شکل ۲). این شاخه ها باید در فصل زمستان

در درختان پسته گلدهی بر روی شاخه های یک ساله اتفاق می افتد. تمامی برنامه های مدیریتی باغ از قبیل تغذیه، آبیاری و هرس تأثیر بر عملکرد از طریق تولید شاخه های جدید می گذارند. به طور کلی در درختان بارده دو نوع شاخه وجود دارد:

۱- شاخه انتهایی که از رشد جوانه انتهایی در شاخه اصلی ایجاد می شود. در درختان با رشد رویشی مناسب، اکثر جوانه های جانبی، جوانه های گل هستند. در شاخه های با طول زیاد به دلیل غالبیت جوانه انتهایی، معمولاً تعداد ۲ تا ۳ جوانه جانبی رویشی تبدیل به شاخه های جانبی می شوند. اما در شاخه های انتهایی کم رشد، تقریباً تمام جوانه های جانبی، جوانه گل بوده و فقط جوانه انتهایی به حالت رویشی باقی می ماند.

۲- شاخه های جانبی که از رشد جوانه های جانبی روی شاخه های انتهایی بوجود می آیند. این شاخه ها روی چوب دو ساله تا چند ساله تشکیل می شوند. این قبیل شاخه ها نیز دارای جوانه رویشی و زایشی می باشند. ارقام مختلف از نظر شدت غالبیت انتهایی، تعداد شاخه جانبی و قدرت شاخه زایی با یکدیگر متفاوت هستند. به عنوان مثال در ارقام عباسعلی و اکبری غالبیت انتهایی ضعیف و بنابراین تعداد شاخه جانبی در این ارقام بیشتر از ارقام فندق و بادامی سفید فیض آباد است. همچنین بین ارقام پسته از نظر متوسط تعداد جوانه گل روی هر شاخه اختلاف وجود دارد. به طوریکه در ارقام اکبری، عباسعلی و بادامی سفید فیض آباد متوسط تعداد جوانه گل بیشتر از ارقام فندق و بادامی زرنده است.

فرآیند تشکیل و توسعه جوانه گل تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد. بیشترین همبستگی بین تشکیل جوانه گل با نوع، اندازه و قطر شاخه بدست آمده است. به این ترتیب که شاخه های با طول کم و قطر زیاد بیشترین جوانه ها را تولید کرده و کمترین ریزش جوانه نیز در این گونه شاخه ها اتفاق می